

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

WILLEM III, DE KONING-STADHOUDER

LODEWIJK XIV kon het niet verdragen dat de « Republiek van Kooplui », zoals hij Holland noemde, hem schakmat had gezet. Het belang van Frankrijk dulde het trouwens niet. Had Holland niet het Colbertisme tot eigen profijt toegepast? Het had de produktie in eigen land aangemoedigd en z'n grenzen gesloten voor de Franse waar! Men zou dit verbod breken met kanonvuur en men moest daarom een tweede oorlog beginnen, een oorlog tegen Holland. En weer stond Europa in brand.

1. — DE OORLOG TEGEN HOLLAND

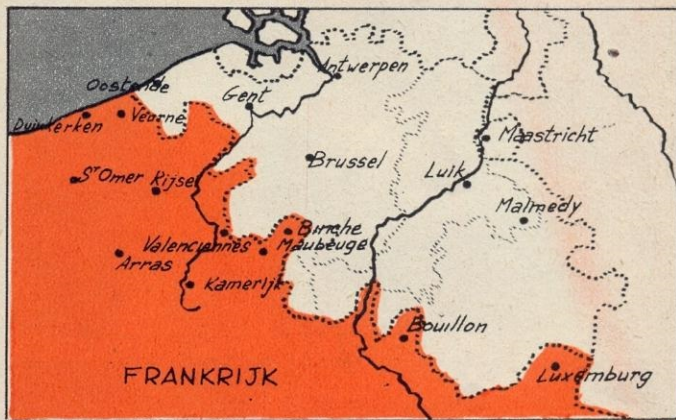
IN 1672 speelde Lodewijk XIV het klaar de Verenigde Provinciën van zijn geallieerden, Engelsen en Zweden, te verwijderen. Daarna stuurde hij 120.000 man dwars door het Prinsbisdom Luik. Verrast door dit onverwacht en bliksem-snelle offensief, bood Johan De Witt Frankrijk zeer gunstige vredesvoorwaarden aan. Lodewijk XIV weigerde. Toen werden de Hollanders woedend. Ze staken hun dijken door en Lodewijk XIV moest wijken.

2. — WILLEM III

TOEN maakte de jonge Stadhouder, Willem III van Oranje, zich meester van het bewind. De Republikeinse partij werd weggevaagd door de opstandelingen en Johan de Witt werd evenals zijn broeder, Cornelis, vermoord. Willem III was een bekwaam veldheer en een groot staatsman. Hij was een geniaal diplomaat, bezat een ijzeren wilskracht en werd de onverbiddelijke vijand van Lodewijk XIV. Hij was de leider en de spil van een door hem tot stand gebrachte coalitie, gericht tegen de machtspolitiek van Lodewijk XIV. Leopold I van Oostenrijk maakte deel uit van deze coalitie en ook Spanje.

3. — HET SLAGVELD

DE oorlog tegen Holland stak heel Europa in brand. De Britten werden verslagen door de Hollanders, de Zweden door de Pruisen. Men vocht op zee en men vocht te land. Men vocht in Duitsland. Turenne werd te Salzach gedood met een kogel in de borst. Maar, men vocht vooral in België... Condé behaalde de overwinning van Seneffe en Vauban bezette heel wat steden en verwoestte het platteland...

4. — DE VREDE VAN NIJMEGEN

IN 1678 kwam de Vrede van Nijmegen tot stand. De Spaanse koning betaalde het gelag. Hij stond aan Frankrijk Franche-Comté af, het zuiden van Henegouwen en Kamerijk. Daarmee was Lodewijk XIV niet tevreden. Hij stichtte de zg. « Chambres de réunion » waarin rechtskundigen zetelden die streken ontdekten, die in het verdrag niet vermeld stonden, maar die, juridisch gezien, konden aangehecht worden. Dit gebeurde prompt: Luxemburg, Straatsburg...

5. — LODEWIJK DE GROTE

DE wereld was verontwaardigd over dit schandaal, te meer daar Lodewijk XIV van de invasie van de Turken had geprofiteerd om z'n plannen uit te voeren. De Turken stonden inderdaad voor de muren van Wenen. Ze zouden de stad ingenomen hebben, indien Jan Sobieski, koning van Polen, hen geen nederlaag had toegediend te Kahlenberg. Polen redde het Westen, terwijl Frankrijk het afknaagde. Op dit ogenblik plaatste men te Parijs het ruitersstandbeeld van Lodewijk XIV. Z'n paard vertrapt een veelkoppige Cerberus. Voor Lodewijk XIV zit de zon in het zenith!

(Wordt voortgezet.)